

435

27. oktobra 1930. god.

Pov. 435.

Reg. Br. 11. / 9.

Sastavio

Prekucao

Gospodine Ministre !

Čast mi je podneti Vam o stanju u našim kolonijama u Chilu, koje sam upoznao prigodom mog boravka u spomenutoj republici u svrhu predaje akreditivnoga pisma, sledeći

I z v e š t a j

U prvom redu treba da istaknem , da su naše kolonije u Chilu prožete posvema patriotskim duhom; svi su njeni članovi pravi i oduševljeni Jugoslaveni, po narodnosti Hrvati . Nema medju njima antidržavnih ili separatističkih elemenata; ti su u onome ambijentu naprosto nemogući. Treba imati na umu, da je glavna pomoć jugoslavenskom odboru za vreme svetskoga rata , u moralnom i novčanom pogledu, došla baš iz Chila, od našega življa.

Taman sam prispio u Chile, pozdravila me je telegrafski naša najčišća i najstarija kolonija u Magallanesu (Punta Arenas) izričući svoju odanost i vernost Njegovom Veličanstvu Kralju i uzvišenom kraljevskom domu. O ovoj sam izjavi

Gospodinu

Dr.-u V o j i s l a v u M a r i n k o v i ć -u,

Ministru Inostranih Poslova,

Beograd.

telegrafski izvestio gospodina Ministra Dvora. Odnosne brzojave rečene kolonije prilažem pod ./. u prepisu.

Naša kolonija u Santiagu otposlala je posebnu deputaciju do prve velike stanice u Chilu (Los Andes). Ta me je deputacija otpratila u Santiagu, gdje me je dočekala sva kolonija i srdačno pozdravila. Ističem, da su ovdje dočekali i napose pozdravili izaslanici t.zv. makedonskog kluba.

Meni u čast priredila je sveukupna jugoslavenska kolonija u Santiagu svečani banket; a jugoslavenske gospodje opet veliku čajanku. U obim zgodama smatrao sam potrebnim razložiti im smisao današnjega režima i uzveličati ličnost Njegovoga Veličanstva Kralja i Uzvišeni Kraljevski Dom. Jugoslaveni otposlaši su Njegovom Veličanstvu Kralju brzojavno izjavu ođanosti i vernosti, a to isto učiniše i jugoslavenske gospodje Njegovom Veličanstvu Kralju. Prilažem prepis telegrama.

Iz Santiaga uputio sam se u Valparaiso, da posetim tamošnju koloniju. Doček je bio svečan. I ovde je kolonija priredila meni u čast svečani banket. Upotrebio sam i ovu zgodu, da razložim našoj koloniji zadaću novoga režima i uzveličam ličnost Njegovog Veličanstva Kralja i Uzvišeni Kraljevski Dom. Naišlo je to na veliko razumevanje i ogromno oduševljenje. Kolonija se sa najvećim poštanjem setila Njegovoga Veličanstva Kralja, kao i predsednika Vlade, gospodina generala Petra Živkovića. Čast mi je u prepisu priložiti odnosne telegrame.

Kako sam u Santiagu bio ozbiljno oboleo i kako je bilo na izmaku vreme, određeno mi za boravak u Uruguay-u i Chile-u, nisam dospeo, da posetim estale naše kolonije. To ću učiniti sledećom zgodom.

Moram istaknuti, da naše kolonije uživaju u republici Chile vanredno i nepodeljeno poštovanje kako sa strane vlade tako

Sokola, da im obrazloži naročito današnji zadatak Jugoslovenskog Sokolstva, kojemu je na čelu kao vrhovni Starosta i Pokrovitelj Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Prestolonaslednik Petar.

Dugin, burnim i oduševljenim klicanjem Skupština je pozdravila Njegovo Veličanstvo Kralja, Njegovo Visočanstvo Prestolonaslednika, kao i ujedinjenj i jaku Otadžbinu.

Na predlog potpisatog izabran je jednoglasno aklamacijom za Starostu Društva VASILIJ BURIĆ, činovnik Kralj. Poslanstva, koji je odmah preuzeo predsedničko mesto i u lepom govoru skrenuo pažnju Skupštini na veliku važnost Sokolstva u Južnoj Americi, koje ima da prikupi sve ispravne i patriotske elemente. Novi Starosta napomenuo je naročito potrebu gvozdeno discipline u daljnjem radu Sokolskog društva, koje treba da bude čvrsta organizacija posvećena jedino odbrani narodnih interesa. Na njegov predlog Skupština je također jednodušnom aklamacijom izabrala ^{novu} upravu: u koju su ušli sve sami ispravni ljudi, poznati kao dobri patrioti.

Pošto su poslate pozdravne depeše 1) Gospodinu Ministru Dvora - za Njegovo Veličanstvo Kralja, - 2) Njegovom Kraljevskom Visočanstvu Prestolonasledniku, - 3) Predsedniku Kralj. Vlade - i 4) Sokolskom Savezu Kraljevine Jugoslavije, - Skupština je zaključena dugotrajnim i oduševljenim aklamacijama.

Nedelju dana posle prve Skupštine Sokolskog Društva u Buenos Airesu sazvalo je Slovensko Prosvetno Društvo u Buenos Airesu naročitu Skupštinu, sa zadatkom, da Sokolski Otssek tog društva, koji je dosad radio sa lepim uspesima pod okriljem Prosvetnog Društva, - proglasi Jugoslovenskim Sokolskim Društvom. Ta je skupština također prošla sa velikim oduševljenjem i usvojila je jednoglasno predlog, da se dosadašnji Sokolski Otssek obrazuje kao zasebno Sokolsko Društvu, koje

sa strane pučanstva i ostalih inostranih kolonija. Imao sam nebrojeno puta prilike, da to čujem i ustanovim. Kolonije su odlično organizirane. Zasluga je to u prvom redu Paska Baburice i braće Petrinovića. Medjutim će važnost naše kolonije u buduće padati, jer su spomenuti Jugoslaveni prodali inozemnom kapitalu svoja ogromna poduzeća; a taj mahom otpušta naše državljane.

Konačno ističem, da je moj boravak medju tamošnjim našim življem bilo pravo slavlje jugoslavenske misli. Jugoslaveni su se upravo natjecali u tome, kako da počaste predstavnika Njegovoga Veličanstva Kralja i Kraljevine Jugoslavije. Jedan od njih, stariji iseljenik Ivan Pečarić Zubanić, ispevao je prigodnu pesmu, koju je čitao na čajanki gospodja i koju radi kurioziteta prilažem.

I ovom prilikom čast mi je zamoliti Vas,
Gospodine Ministre,
da izvolite primiti uverenje mog najdubljeg poštovanja.

Kralj. Poslanik:

